

Toelichting Bomenverordening Woerden 2023

Samenvatting

In de Algemene Bomenverordening Woerden uit 2010 werden alleen nog houtopstanden beschermd die op een van de twee vastgestelde lijsten, de LBSB de LWB, waren opgenomen. Deze lijsten waren na (intensieve) inventarisatie door een onafhankelijke partij en met gegevens uit het Register Monumentale Bomen in Nederland van de Bomenstichting te Utrecht in 2010 opgesteld, aan de hand van de Boomwaarderingscriteria, opgenomen in bijlage 1 van de Algemene Bomenverordening Woerden uit 2010.

Alle bomen en houtopstanden die niet op deze lijsten genoemd staan, waren niet vergunningsplichtig, en daarmee niet beschermd. Zeker nu het steeds warmer en droger wordt, doen we er goed aan de maatschappelijke waarde van bomen te erkennen. Bomen slaan CO₂ op, houden water vast, zuiveren de lucht, leveren zuurstof, brengen koelte en zijn van groot belang voor de biodiversiteit. Daarnaast zijn mensen ook nog eens aantoonbaar gelukkiger en gezonder in een groene leefomgeving. Juist vanwege de grotere waarde van volwassen bomen, is het zinvol deze in de hele gemeente te beschermen.

Toelichting per artikel

Per artikel wordt aangegeven wat de gedachte erachter is. Ook wordt er aangegeven wat er gewijzigd is ten opzichte van de oude verordening, getiteld: "Algemene Bomenverordening Woerden" uit 2010.

Artikel 1 Begripsbepalingen

Dit artikel geeft uitleg van begrippen die in de verordening gebruikt worden. De tekst van de begripsomschrijving is her en der wat veranderd. Zo is bij de definitie van een boom de vereiste dikte van 10 centimeter verwijderd omdat lid 3.1 al een minimumdikte bevat. De definitie voor houtopstand meer in lijn gebracht met de Omgevingswet, en de omschrijvingen voor kandelaberen en taxatie volgens richtlijnen in het Handboek Bomen van Norminsituut Bomen.

Daarnaast zijn omschrijvingen toegevoegd van de nieuw op te stellen Lijst Beschermd Houtopstanden en van herplant en noodkap. En omdat artikel 8 over het bestrijden van de iepziekte nu algemener omschreven is als het bestrijden van boomziekten, zijn de begrippen over de iepziekte en de iepenspintkever uit artikel 1 geschrapt.

Artikel 2 Lijst Beschermd Houtopstanden

Dit artikel is nieuw en gaat over de nieuw op te stellen Lijst Beschermd Houtopstanden. Het legt vast welke informatie in de lijst opgenomen wordt en welke bomen of houtopstanden er in elk geval toegevoegd moeten worden. De twee originele lijsten te behouden bomen uit 2010 worden in de nieuwe lijst opgenomen, net als bomen die zijn geplant op grond van een herplantingsverplichting, zoals bedoeld in artikel 6.

Toegevoegd onder lid 2.5 is de mogelijkheid voor inwoners, bedrijven en (natuur)organisaties om bomen of houtopstanden voor te dragen om aan deze lijst toegevoegd te worden. Deze mogelijkheid bestond volgens de toelichting van de vorige verordening, maar stond niet in de verordening zelf. Ook de gemeente kan bomen hiervoor voordragen. Het college beslist of een houtopstand op de lijst wordt opgenomen. In de tussentijd geldt een voorbereidingsbescherming: voorgedragen bomen of houtopstanden mogen niet geveld worden volgens het kapverbod benoemd in lid 3.1.

De nieuwe lijst wordt up-to-date gehouden en gepubliceerd op de website woerden.nl.

Artikel 3 Kapverbod

Dit artikel is een aanpassing van artikel 2 uit de verordening van 2010. Het heeft als doel om, naast alle bomen en houtopstanden op de Lijst Beschermd Houtopstanden, alle bomen te beschermen met een stamdiameter van 40 centimeter of meer. Dit komt overeen met een omtrek van 125,66 centimeter. De achterliggende gedachte is om bomen van een zekere omvang beter te beschermen, juist omdat grotere bomen meer (natuur-)waarden leveren en meer bijdragen aan luchtzuivering, water vasthouden, koelte brengen etc., dan kleine bomen. Door het op deze manier in lid 3.1 op te nemen is het niet noodzakelijk vooraf een uitgebreide inventarisatie te doen van alle stamdiameters in de gemeente.

Een andere verandering ten opzichte van de vorige verordening betreft de in 2010 opgestelde lijsten genaamd LBSB en LWB. Het was de bedoeling dat deze lijsten met enige regelmaat, maar in elk geval iedere 5 jaar geactualiseerd zouden worden, maar dat is niet gebeurd. Daarom is de verplichting tot het regelmatig opnieuw vaststellen hiervan geschrapt.

Vanwege het werk dat toentertijd gestoken is in het vaststellen van deze lijsten, en omdat waarschijnlijk een deel van de houtopstanden op deze lijsten geen boomdiameter van 40 centimeter of meer heeft, laten we de bescherming die deze lijsten gaven in deze verordening bestaan.

Houtopstanden die als heraanplant volgens artikel 6 zijn geplant, waren al beschermd in de vorige verordening, al stond niet vast hoe deze geregistreerd worden. Toegevoegd is dat deze nu op de nieuwe lijst Beschermd Houtopstanden opgenomen worden. Ook bomen waarvoor een voorbereidingsbescherming (zie lid 2.4) geldt mogen niet zonder vergunning gekapt worden.

In lid 3.2. is het uitgangspunt is dat bomen die onder deze verordening vallen beschermd worden. Een kapvergunning wordt alleen in uitzonderingsgevallen verleend nadat alternatieven voldoende zijn onderzocht maar redelijkerwijs niet uitvoerbaar zijn. Ook wordt noodtoestand/noodkap als grond voor vergunningverlening geschrapt. Het komt terug in de uitzonderingen in lid 3.4, van bomen waarvoor geen vergunning nodig is. Zo blijft noodlap zonder vergunning mogelijk. In geval van noodkap is wel het advies van een boomdeskundige met een kennis- en ervaringsniveau van een European Tree Technician nodig, zie leden 1.1r en 3.4.

Artikel 4 Aanvraag vergunning

Dit artikel (corresponderend met artikel 3 in de verordening van 2010) omschrijft hoe de vergunningaanvraag dient te verlopen. Ten opzichte van de vorige verordening is de eis om deze in viervoud in te dienen vervallen, en is de verwijzing naar de Boswet vervangen door een verwijzing naar de Wet natuurbescherming (wordt Omgevingswet).

Lid 4.3 is toegevoegd om een duidelijk overzicht te geven van de te leveren gegevens bij een vergunningaanvraag. De bewijslast ligt hierbij bij de aanvrager. Zo is het aan de aanvrager van een kapvergunning om uit te leggen waarom de kap gerechtvaardigd is. Dit wordt bijvoorbeeld ook gedaan in de bomenverordening van Eindhoven.

Artikel 5. Beslissing op aanvraag

Dit artikel correspondeert met artikel 4: Vervaltermijn vergunning en artikel 5: Bijzondere voorschriften uit de bomenverordening van 2010 en beschrijft waar een beslissing op een vergunningaanvraag op gebaseerd wordt. Een kapvergunning wordt alleen verleend nadat alternatieven voldoende zijn onderzocht maar redelijkerwijs niet uitvoerbaar zijn. Degene die een boom wil vellen dient aan te tonen waarom dat objectief gezien noodzakelijk is. Dit kan bij een ruimtelijke ontwikkeling bijvoorbeeld met behulp van een Bomen Effect Analyse. Gezien dit uitgangspunt zijn bijvoorbeeld de volgende bezwaren geen reden voor een kapvergunning: bladafval, groene aanslag, schaduwwerking op zonnepanelen, schade door vruchten/zaden/bloesem, allergie, bladluizen of verminderd uitzicht.

De vergunningverlener verbindt aanvullende voorschriften aan de vergunningverlening, zoals een herplantingsverplichting, of, als dat niet mogelijk is, een financiële compensatie, zodat de gemeente zelf op een andere locatie kan herplanten. De periode waarin herplant moet plaatsvinden is in lid 5.1 aangescherpt van “binnen een bepaalde termijn” naar “twee jaar”.

De voornaamste wijziging in dit artikel ten opzichte van de verordening uit 2010, is dat er aan een vergunning altijd aanvullende voorschriften verbonden zijn. In de verordening uit 2010 was dit alleen een mogelijkheid, geen zekerheid: “de vergunningverlener *kan* aanvullende voorschriften verbinden”. De herplantingsverplichting is het uitgangspunt. Als herplant niet mogelijk is, kan financieel gecompenseerd worden zodat de gemeente elders kan herplanten. De vergunningverlener beslist of herplant op locatie redelijkerwijs niet mogelijk is. Nadere regels voor compensatie m.b.t. herplant en/of financiële compensatie worden door het college vastgesteld. De raad wordt hierover geïnformeerd. Tenslotte is de maximale vervaltermijn van een vergunning in lid 5.5 veranderd van drie jaar naar één jaar vanaf de vergunningverstrekking en is in lid 5.6 de mogelijkheid om een kapvergunning in te trekken onder bepaalde voorwaarden toegevoegd.

Artikel 6 Herplant- en instandhoudingsplicht

Wordt een beschermde houtopstand toch zonder vergunning geveld, dan kan het bevoegd gezag handhavend optreden, met behulp van een verplichting tot herplant. Ook zorgt dit artikel ervoor dat het bevoegd gezag een verplichting kan opleggen tot treffen van voorzieningen om beschermde bomen die in het voortbestaan worden bedreigd te beschermen. Dit artikel is verder niet gewijzigd ten opzichte van de verordening uit 2010.

Artikel 7 Bestrijding van boomziekten

Dit artikel (corresponderend met artikel 8 van de verordening uit 2010) is veralgemeniseerd en gaat niet alleen maar over de iepziekte maar over bestrijding van boomziekten in het algemeen. Daarmee is de titel van het artikel gewijzigd van “Bestrijding iepziekte” naar “Bestrijding van boomziekten”. De strekking van het artikel is verder niet gewijzigd: op aangeven van het bevoegd gezag moeten aangetaste bomen worden verwijderd, indien er een reëel gevaar is voor de verspreiding van de ziekte. Wel is lid 7.4 toegevoegd waarin beschreven staat wat de gevolgen kunnen zijn van het niet toepassen van lid 7.1.

Artikel 8 Bomen Effect Analyse

Het bevoegd gezag kan een Bomen Effect Analyse verplicht stellen, indien een volgens deze verordening te behouden houtopstand beschadigd of geveld dreigt te worden bij de uitvoering van werkzaamheden.

Ten opzichte van de vorige verordening wordt niet meer verwezen naar de in de LBSB en LWB, maar naar alle volgens deze verordening te behouden houtopstanden, zoals die op de nieuwe lijst staan en bomen met een stamdiameter van 40 centimeter of meer. Inhoudelijk is het artikel verder niet gewijzigd, al zijn lid 8.2 en 8.3 toegevoegd. In lid 8.2 wordt duidelijker gemaakt dat onder beschadigingen genoemd in lid 8.1 behalve zichtbare beschadigingen ook onzichtbare beschadigingen vallen zoals aan het wortelpakket. Lid 8.3 stelt dat de kosten voor een op te stellen BEA voor rekening van de partij komen in wiens opdracht die beschadigingen veroorzaakt zijn.

Artikel 9 Bescherming gemeentelijke houtopstanden

Dit artikel maakt het verboden om gemeentelijke houtopstanden te beschadigen. Dit artikel is nauwelijks gewijzigd ten opzichte van (artikel 8 van) de verordening uit 2010. Er zijn alleen tekstuele aanpassingen gedaan voor de leesbaarheid. Daarnaast is lid 9.3 toegevoegd waarbij de bomenposters van het Norminstituut Bomen als richtlijn meegegeven worden bij het snoeien en werken rond gemeentelijke bomen en bij projecten. Deze posters zijn in bijlage 4 opgenomen. De laatste versies kunnen ook gevonden worden via www.norminstituutbomen.nl.

Artikel 10 Toezicht en opsporing

Dit artikel, corresponderend met artikel 12 uit de verordening van 2010 is nauwelijks gewijzigd. Er is in lid 10.3 een verwijzing naar de Algemene wet bestuursrecht toegevoegd.

Artikel 11 Sanctiebepaling

In dit artikel zijn de artikelen artikel 7: Schadevergoeding en artikel 11: Strafbepaling uit de verordening uit 2010 samengenomen, en iets anders gestructureerd. De hechtenis van ten hoogste twee maanden is verwijderd. Lid 11.3 is toegevoegd die het bevoegd gezag de mogelijkheid geeft naast een bestuurlijke sanctie ook een schadevergoeding op te leggen.

Artikel 12 Betreden van gebouwen en terreinen

Dit artikel is niet gewijzigd ten opzichte van artikel 13 uit de verordening uit 2010.

Artikel 13 Overgangsbepaling

Dit artikel regelt dat deze nieuwe verordening van toepassing is op al lopende vergunningaanvragen, en bezwaren waarop nog niet is beslist.

Artikel 14 Slotbepaling

Dit artikel benoemt de titel van deze verordening, wanneer deze in werking treedt, en welke deze vervangt. De titels van de verordeningen aangepast naar deze verordening en de laatst geldende uit 2010.

Bijlagen

De originele bijlage 1 is komen te vervallen. Dit was een lijst met criteria aan de hand waarvan houtopstanden gescoord konden worden voor plaatsing op een van de twee lijsten LBSB en LWB. Bijlage 1 zijn nu de originele lijsten LBSB en LWB samen.

Bijlage 2 gaat over een bijdrageregeling. In de tekst zijn verwijzingen naar bijzondere status bomen aangepast naar Beschermd Houtopstanden. Zie ook de vergelijking tussen de bijlagen 2.

Bijlage 3 is een checklist wat er standard in een BEA kan staan. Deze is niet aangepast.

Bijlage 4 was een lijst met 10 geboden over werken rond bomen. Deze is inmiddels vervangen door een Bomenposters van het Norminstituut bomen. Voor de volledigheid zijn de andere bomenposters van het Norminstituut ook toegevoegd.